

ODGOVORNOST OBČINSKIH FUNKCIONARJEV PRI DOSEGANJU VARNOSTNIH KOMPONENT OB ZAGOTAVLJANJU CILJEV TRAJNOSTNEGA RAZVOJA NA LOKALNI RAVNI

BOJAN TIČAR,¹ ANDREJA PRIMEC²

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
bojan.ticar@um.si

² Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Ljubljana, Slovenija
andreja.primec@um.si

Sinopsis *Thema probandi* naslovnega prispevka je raziskava pravne regulacije ter sedanje in prihodnje implementacije ciljev trajnostnega razvoja v povezavi z elementi varnosti v lokalnih skupnostih. V prispevku smo pregledali relevantno domačo in tujo znanstveno in strokovno literaturo ter polemizirali s stališči drugih vidnih avtorjev s področja obravnave. Prispevek je postavljen v kontekst sprejetih 17 ciljev Organizacije združenih narodov (OZN) na področju trajnostnega razvoja. V prispevku je v analizi in sintezi predstavljena politična odgovornost občinskih javnih funkcionarjev za pravno urejanje in implementacijo ciljev lokalnega trajnostnega razvoja na področju varnosti. Prispevek temelji na gramatikalni in dogmatični razlagi veljavnih notranjih pravnih predpisov Republike Slovenije, mednarodno pravnih konvencij OZN in Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (ang. *Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD*) ter izbranih uredb in direktiv Evropske unije na področju sedanje in prihodnje pravne ureditve trajnostnega razvoja. Analizirali smo tudi komparativno ureditev v Veliki Britaniji in na Irskem. Za raziskavo smo poleg komparativne analize uporabili pravno-analitično metodo opisa sedanje ureditve (metoda *de lege lata*) in pravno sintezo morebitne prihodnje slovenske ureditve (metoda *de lege ferenda*). V sklepnem delu prispevka smo predlagali nekatere novosti na področju normativne dejavnosti lokalnih skupnosti, ki bi lahko prispevale k učinkovitejši implementaciji ciljev trajnostnega razvoja.

Ključne besede:

lokalna varnost,
trajnostni razvoj,
lokalni cilji
trajnostnega
razvoja,
občinski
funkcionarji,
pravna in politična
odgovornost

RESPONSIBILITY OF ELECTED MUNICIPAL OFFICIALS IN ACHIEVING SAFETY COMPONENTS WHILE ENSURING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS AT LOCAL LEVEL

BOJAN TIČAR,¹ ANDREJA PRIMEC²

¹ University of Maribor, Faculty of Criminal Justice and Security, Ljubljana, Slovenia
bojan.ticar@um.si

² University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, Slovenia,
andreja.primec@um.si

Abstract *Thema probandi* of present research paper is legal analysis of safety issues connected with sustainable development goals in local communities. We have reviewed relevant domestic and foreign scientific and professional literature which is analyzing present topic. The contribution of our paper is placed in the context of 17 adopted UN's sustainable development objectives. We present paper research responsibility of elected municipal officials for the regulation and implementation of above-mentioned UN's sustainable development goals in the field of security. Our research is based on a grammatical and dogmatic interpretation of the applicable internal legal regulations of the Republic of Slovenia, international UN and OECD legal conventions and selected EU regulations and directives in current and future regulation of sustainable development. We have also analyzed the comparative arrangements in the UK and Ireland. In addition to the comparative analysis, we used the legal-analytical method of describing the current regime (*de lege lata* research method) and the legal synthesis of any future Slovenian regime (*de lege ferenda* research method). In the final part of the paper, we have proposed some innovations in the area of regulatory activity of local communities, which could contribute to a more effective implementation of the SDGs.

Keywords:

local security,
sustainable
development,
local sustainable
development goals,
elected municipal
officials,
legal and political
responsibility

1 Uvod

Rdeča nit naše raziskave je v analizi in sintezi odgovornosti občinskih javnih funkcionarjev za pravno urejanje in implementacijo ciljev lokalnega trajnostnega razvoja na področju varnosti. Pri tem smo izhajali iz Agende Organizacije združenih narodov o trajnostnem razvoju do leta 2030 (v nadaljevanju Agenda 2030, United Nations, n. d.), kjer je v 35. točki zapisano:

»Brez miru in varnosti ni trajnostnega razvoja in brez trajnostnega razvoja ni miru in varnosti. Novi program upošteva potrebo po oblikovanju mirne, pravične in vključujoče družbe, ki bo zagotavljala enakopraven dostop do sodnega varstva in temeljila na spoštovanju človekovih pravic, tudi pravice do razvoja, učinkoviti pravni državi in dobrem upravljanju na vseh ravneh ter na preglednih, učinkovitih in odgovornih ustanovah.«

Tako je navedena Agenda 2030 na državni ravni za 195 držav članic, ki so jo ratificirale, vzpostavila srednjeročno strateško usmerjenost razvoja celotne družbe. Iz Agende 2030 izhaja 17 ciljev, ki so tako ali drugače povezani z vprašanji državne in lokalne varnosti. V prispevku smo sistemizirali in grupirali posamezne varnostne vidike zastavljenih trajnostnih ciljev kakor tudi opredelili lokalne funkcionarje, ki so odgovorni za njihovo izvedbo.

2 ESG kriteriji sistemizacije ciljev trajnostnega razvoja

Na podlagi Agende 2030 je bilo oblikovano 17 ciljev trajnostnega razvoja. Vendar bomo na področju varnosti izpostavili predvsem tri kriterije presoje teh ciljev. Zanimalo nas bo, kakšen učinek bodo imeli trajnostni cilji na področju lokalne varnosti v prihodnje: na varovanje okolja, na družbo kot celoto in na kakovost upravljanja. To so t. i. ESG kriteriji (ang. *Environmental, Social and Governance Criteria*, OZN, 2004). ESG kriteriji so pravzaprav novodobno orodje merjenja vpliva delovanja organizacij na okolje in družbo kot celoto. Razvili so se najprej iz merjenja učinkov delovanja profitnih korporacij. Širijo pa se na vse organizacije, tudi na pravne osebe javnega prava v ustanoviteljstvu in upravljanju občin.

Leta 1988 je James S. Coleman objavil članek v *American Journal of Sociology* z naslovom *Social Capital in the Creation of Human Capital*. Članek je izpodbijal prevlado koncepta »zgolj« dobičkonosnosti, kot edinega, kar pomeni kriterija merjenja uspešnosti korporacij, in je vpeljal koncept »družbenega kapitala«, kot pomembnega

novega kriterija uspešnega poslovanja (Coleman, 1988). Kasneje so se različne organizacije in finančne institucije začele zavedati družbene odgovornosti in začele same ocenjevati, kako je njihova aktivnost usklajena s cilji ESG (ang. *environmental, social, governance*), kar pomeni z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi cilji.

Izraz ESG je bil najprej uporabljen v poročilu OZN iz leta 2004, ki je bila skupna pobuda finančnih institucij na povabilo Združenih narodov (ZN) za večjo družbeno odgovornost poslovanja (United Nations, 2004), ki so predmet analize našega prispevka.

V manj kot 20 letih je gibanje ESG iz pobude za družbeno odgovornost podjetij, ki so jo sprožili ZN, zrastle v globalni pojav (Holder, 2019). Eno od glavnih vprašanj na področju ESG je razkritje tveganj, ki jih ustvarjajo poslovne dejavnosti. Zajeta so tudi varnostna vprašanja, predvsem kako dejansko ali potencialno nove poslovne naložbe negativno vplivajo na zrak, zemljo, vodo, ekosisteme in zdravje ljudi. Ker bo vključevanje premislekov ESG v analizo naložb (in izračun vrednosti korporacij) postalo prevladujoče, bo v prihodnje treba zagotoviti merske enote za naložbene odločitve o subjektivnih vprašanjih, kot so na primer stopnje škode za delavce ter druge deležnike pri razvoju in aplikaciji novih različnih dejavnosti in produktov (Association of British Insurers [ABI], 2001). Evropska unija je sledila trendom OZN za trajnostni prehod gospodarstva in družbe z lastno pravodajno dejavnostjo. To so predvsem uredbe in direktive EU, ki so jih sprejeli organi EU.

Najučinkovitejše pravno orodje organov EU predstavljajo uredbe EU, saj zagotavljajo neposredno unifikacijo evropskega prava. Na obravnavanem področju je bila sprejeta Uredba EU 2019/2088 o razkritjih, povezanih s trajnostjo v sektorju finančnih storitev (ang. *Sustainable Finance Disclosure Regulation*), in Uredba 2020/852 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe 2019/2088 (ang. *Taxonomy Regulation*), ki je po mnenju nekaterih avtorjev celo najpomembnejša (Paccès, 2020). Uredba o taksonomiji vzpostavlja osnovo za taksonomijo EU tako, da določa 4 splošne pogoje, ki jih mora izpolnjevati gospodarska dejavnost, da jo je mogoče opredeliti kot okoljsko trajnostno.

Direktive EU pomenijo harmonizacijo evropskega prava na posredni način, s sprejetjem evropskih smernic v nacionalnih zakonih držav članic EU. Na področju trajnostnega upravljanja je Evropska komisija (v nadaljevanju Komisija) predlagala dve novi direktivi: predlog Direktive o primerni skrbnosti podjetij glede trajnosti (ang. *Corporate sustainability due diligence directive*) in predlog Direktive o poročanju podjetij o trajnostnosti (ang. *Corporate sustainability reporting directive* – v nadaljevanju CSRD). CSRD bo nadomestila trenutno veljavno Direktivo 2014/95 o nefinančnem poročanju podjetij (ang. *Non financial reporting directive*, v nadaljevanju NFRD) (»Direktiva 2014/95/EU Evropskega parlamenta in sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin«, 2014). Direktiva je uvedla obveznost razkrivanja nefinančnih informacij za določena velika podjetja in skupine podjetij (subjekte javnega interesa), v obliki izjave o nefinančnem poslovanju.

NFRD (2014) je zavezujoča za velike korporacije, vendar predlog CSRD predvideva razširitev uporabe na vse javne družbe, s sedežem v EU, z deleži katerih se trguje na reguliranih trgih. Poleg zakonodajnih aktov igrajo pomembno normativno vlogo na področju trajnostnega upravljanja tudi tako imenovani dokumenti mehkega prava (ang. *Soft Law*) mednarodnih organizacij, že omenjenih OZN in OECD, ter akti samoregulacije, kot so kodeksi upravljanja. Za subjekte, ki so v lasti države, v Sloveniji velja Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države (podrobneje v nadaljevanju). Kot bomo pojasnili v nadaljevanju, ti kriteriji trajnostnega upravljanja postajajo vedno bolj pomembni tudi na področju subjektov javnega sektorja, vključno z lokalnimi skupnostmi.

3 Sistemizacija varnostnih elementov v ciljih trajnostnega razvoja

Kot rečeno, izhaja iz Agende 2030 17 ciljev, ki so tako ali drugače povezani z vprašanji državne in lokalne varnosti.

Občine v Republiki Sloveniji zagotavljajo implementacijo varnostnih komponent tako, da občinski organi neposredno izvršujejo državne zakone. Tako je to na področju kazenskega prava, kjer sodelujejo z državnimi organi v predkazenskih postopkih, na področju prometne varnosti, kjer izvajajo zakonska pooblastila, s katerimi so izrecno pooblaščen za določena pravna ravnanja, in podobno na

področju javnega reda in miru. Vendar lahko občine na podlagi zakonov sprejmejo tudi lastne odloke, s katerimi podrobneje razdelajo na primer ureditev mirujočega prometa ali vprašanja javnega reda in miru na svojem območju.

S področja avtonomije občin pri vzpostavljanju lokalne varnosti je tako posebej pomemben 21. člen Zakona o lokalni samoupravi (»ZLS-UPB2«, 2007), ki opredeljuje izvirne naloge lokalnega javnega pomena, ki se jih lahko določi s splošnimi akti občine (občinskimi odloki). Splošne lokalne varnosti se tičejo predvsem naslednje izvirne lokalne naloge:

- Občina izvirno skrbi za **varstvo** zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja;
- Občina izvirno skrbi za osnovno **varstvo** otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele;
- Občina izvirno skrbi za **varno** gradnjo, **varno** vzdrževanje, **varno** urejanje lokalnih javnih cest, javnih poti, rekreacijskih in drugih javnih površin v skladu z zakonom ureja promet v občini;
- Občina izvirno opravlja naloge občinskega redarstva, organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za **varnost in red** v občini;
- Občina izvirno opravlja **varnostno** nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami;
- Občina izvirno skrbi za požarno **varnost** in organizira reševalno pomoč;
- Občina izvirno **varno** organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč.

Na teh področjih lahko torej občinski funkcionarji sprejemajo in implementirajo občinske odloke, ki pomenijo dejansko pravno udejanjanje ciljev trajnostnega razvoja na lokalni ravni.

4 Kateri javni občinski funkcionarji so odgovorni za sprejemanje in izvajanje politik trajnostnega razvoja občin

V Republiki Sloveniji imamo na občinski ravni pravzaprav opravka z dvema vrstama funkcionarjev, ki odločajo o družbenem razvoju občin. V občinah so funkcionarji občinski oz. mestni svetniki in župani ter podžupani. Prvi so pravodajni ali normativni funkcionarji, drugi pa izvršilni ali eksekutivni funkcionarji.

Funkcionarji so osebe, ki dobijo svoj položaj z volitvami. Imenovani funkcionarji so le nekateri državni funkcionarji, ne pa tudi občinski. V občini so funkcionarji izvoljeni, in sicer za mandat štirih let.

Splošno so funkcionarji fizične osebe, ki izvršujejo oblast. Poleg funkcionarjev delno izvajajo izvršilno oblast tudi javni uslužbenci po nalogu funkcionarjev. Vendar zaposleni v občinskih upravah niso javni funkcionarji.

Občinski svetniki so pomembni lokalni funkcionarji, ki skrbijo za sprejemanje občinskih splošnih aktov, predvsem statuta in občinskih odlokov. Seveda občinski akti veljajo samo na območju občin. To so lokalni predpisi, ki morajo biti skladni z državnimi. Ko so enkrat sprejeti v občinskih ali mestnih svetih, pa jih je treba izvrševati ali implementirati.

Najpomembnejši izvršilni funkcionar občine, tisti, ki svetnikom predlaga splošne akte, in tudi tisti, ki je prvi poklican, da jih izvršuje oz. implementira, je seveda župan. Pri njegovem delu mu izvrševanje oblasti pomagajo izvajati njegovi podžupani. To so pravzaprav vsi lokalni funkcionarji. Člani nadzornih odborov občin in zaposleni v občinskih upravah niso funkcionarji.

Tako strategija trajnostnega razvoja po Agendi 2030 v Republiki Sloveniji najprej veže normativne funkcionarje (svetnike), da sprejemajo takšne lokalne splošne akte, ki pomenijo dejansko izvedbo začrtanih trajnostnih strategij. Nadalje pa veže tudi izvršilne funkcionarje (župane in podžupane), da pri implementaciji teh aktov upoštevajo trajnostne cilje. Na podlagi Agende 2030 je bilo oblikovano 17 ciljev trajnostnega razvoja. Vendar bomo na področju varnosti izpostavili predvsem tri kriterije presoje teh ciljev. Zanimalo nas bo, kakšen učinek bodo imeli trajnostni cilji na področju lokalne varnosti v prihodnje na: (1) varovanje okolja, (2) na družbo kot

celoto in (3) na kakovost javnega upravljanja (na t. i. ESG kriterije (United Nations, 2004)).

5 Element aplikacije in prihodnja uporaba kodeksov dobrega javnega upravljanja za lokalne pravne osebe javnega prava

Občine spadajo v Republiki Sloveniji v javni sektor. Uspešno upravljanje je bistveno za krepitev zaupanja v subjekte javnega sektorja. Za uspešno upravljanje pa zakonodaja ni dovolj. Še posebej ne za mehko področje ciljev trajnostnega razvoja. Zato je smiselno, da se v kontekst ESG kriterijev (glej zgoraj) tudi na področju upravljanja lokalnega javnega sektorja sprejmejo t. i. ***kodeksi dobrega javnega upravljanja***. Kodeksi upravljanja splošno vsebujejo okvir najboljših praks upravljanja in lahko omogočajo osebam javnega sektorja uporabo najvišjih standardov na tem področju, s tem pa dvig kakovosti upravljanja in dolgoročno izboljšanje poslovanja v interesu vseh deležnikov.

Kodeksov upravljanja na področju lokalne samouprave pri nas še ni. Referenčno v Sloveniji obstajajo sicer trije kodeksi upravljanja:

1. Kodeks upravljanja javnih delniških družb Ljubljanske borze in Združenja nadzornikov Slovenije (2004, spr. 2016 in 2021),
2. Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države za »državne družbe« (2014, spr. 2021) in
3. *Kodeks upravljanja za nejavne družbe, ki so ga sprejeli* Gospodarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Združenje nadzornikov Slovenije (2016).

V Sloveniji sicer Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1-UPB, 2009) določa, da morajo družbe, ki so zavezane k reviziji, v poslovnem poročilu navesti, kateri kodeks upravljanja uporabljajo. Uporabijo lahko referenčni kodeks, ki velja zanje, ali sprejmejo svoj kodeks.

Za nejavni sektor uporaba kodeksa ni obvezna, obvezno pa je razkritje o njegovi uporabi oziroma neuporabi ter tudi neuporabi posameznega določila kodeksa, kar morajo družbe še dodatno obrazložiti in utemeljiti (1. in 2. točka petega odstavka 70. člena ZGD-1). Pri razkrivanju teh podatkov delujejo po pristopu »spoštuj ali

pojasni« (ang. *comply or explain*), ki je bil prvič uveljavljen v Cadburyjevem kodeksu¹ leta 1992 v Veliki Britaniji.

Čeprav se v literaturi upravljanju v zasebnem sektorju namenja precej več pozornosti kot upravljanju v javnem sektorju, je zadnjih trideset predvsem v državah Commonwealtha opaziti več dokumentov, ki v ospredje postavljajo vprašanja upravljanja oseb javnega prava. Kodekse korporativnega upravljanja v javnem sektorju imajo (Spanhove in Verhoest, 2007): Združeno kraljestvo, Irska, Avstralija, Nizozemska in Danska.

Države s kodeksi upravljanja praviloma postavljajo okvir za vse osebe javnega prava (državne organe, agencije itd.) tako tržne kot netržne narave.²

V Združenem kraljestvu je pooblaščen inštitut za javne finance in računovodstvo (Chartered Institute of Public Finance and Accountancy – v nadaljevanju CIPFA) leta 1995 izdal Okvir korporativnega upravljanja v javnem sektorju (The public sector corporate governance framework), ki velja za eno prvih del o korporativnem upravljanju v javnem sektorju.

Inštitut se je pri oblikovanju dokumenta zgedoval po Cadburyjevem kodeksu. Ohranja tri temeljna načela: odprtosti, integritete in odgovornosti, ki so bila prilagojena značilnostim javnega sektorja.

Okvir CIPFA poudarja pomen raznolikosti zainteresiranih strani v javnem sektorju ter potrebo po integriteti, poštenosti in visokih standardih za pravilnost in inovativnost pri upravljanju javnih sredstev in dejavnosti. Nolanovo poročilo iz leta 1995 je obstoječemu okviru priporočil dodalo načelo vodenja. Vodenje je pomemben element upravljanja javnega sektorja, saj dejansko izraža izvedbo (ang. *performance*), ki je pomembnejša sestavina korporativnega upravljanja za javni sektor od skladnosti (ang. *conformance*), ki ima večjo vlogo v zasebnem sektorju (Rayn, 2000).

---

¹ Njegovo izvorno ime je The Code of Best Practice (Kodeks najboljše prakse). Nastal je pod okriljem Odbora za finančne vidike upravljanja podjetij z namenom izboljšanja sistema korporativnega upravljanja v Veliki Britaniji, ki je zaradi velikih finančnih škandalov izgubil zaupanje vlagateljev v poštenost in odgovornost družb, ki kotirajo na borzi. Od njegovega nastanka Londonska borza od družb, ki kotirajo na borzi, zahteva, da kodeks upoštevajo ali pojasnijo, koliko ravnajo v skladu s kodeksom, oziroma da odstopanja od kodeksa natančno obrazložijo (<http://cadbury.cjbs.archios.info/report>, 12. 7. 2021). Priporočila Cadburyjevega kodeksa so bila vodilo drugim mednarodnim organizacijam (OECD, EU) pri sprejetju različnih aktov korporativnega upravljanja ter številnim nacionalnim organizacijam posameznih držav pri sprejemanju nacionalnih kodeksov korporativnega upravljanja.

² Irski kodeks vzpostavlja okvir najboljše prakse za korporativno upravljanje v gospodarskih in negospodarskih državnih telesih (Department of Public Expenditure and Reform Ireland, 2016).

Kodeks korporativnega upravljanja v javnem sektorju, ki ga je razvila CIPFA (CIPFA SOLACE, 2006), obravnava tri ključna področja:

1. organizacijski procesi in struktura (spoštovanje zakonodaje, odgovornost za javni denar, komunikacija z zainteresiranimi stranmi, vloge in odgovornosti posameznih organov in oseb),
2. nadzor in finančno poročanje (letno poročilo, notranji nadzor (obvladovanje tveganj, notranja revizija), revizijske komisije, zunanja revizija) ter
3. standardi obnašanja za direktorje (vodenje, kodeksi obnašanja, nesebičnost, nepristranost in poštenost).

Razvoj korporativnega upravljanja se ni ustavil na državni ravni, temveč se je razširil tudi na lokalno raven.

CIPFA je leta 2001 v povezavi s SOLACE³ in ključnimi organizacijami v lokalnih skupnostih združila načela, ki so jih opredelili Cadbury, Nolan in nekdanji angleški oddelek za okolje, promet in regije (DETR), v enoten okvir dobrega upravljanja za uporabo v lokalnih skupnostih (ang. *Corporate Governance in Local Government: A Keystone for Community Governance*).

Kodeks je priporočil, da lokalni organi pregledajo sedanje ureditve upravljanja glede na več ključnih načel in letno poročajo o njihovi učinkovitosti v praksi, s čimer so bili spodbujeni k uporabi najboljših standardov upravljanja na tem področju. Kodeks je bil noveliran v letih 2006 in 2007 (CIPFA, SOLACE, 2006).

Tudi Irska je država, ki je sprejela svoj kodeks korporativnega upravljanja v javnem sektorju. Prve smernice za korporativno upravljanje oseb javnega prava (ang. *State Bodies Guidelines*) je pripravilo Ministrstvo za finance marca 1992. Smernice so bile novelirane v letih 2001 in 2009. V letu 2016 jih je Ministrstvo za javne izdatke in reforme v skladu z razvojem upravljanja, pobudami za reformo javnega sektorja in posvetovanjem z zainteresiranimi stranmi nadgradilo v Kodeks ravnanja pri

---

³ SOLACE je Društvo izvršnih direktorjev in višjih vodstvenih delavcev lokalne skupnosti, ki delujejo v lokalni vladi. Kot reprezentativno telo spodbuja učinkovito lokalno upravo in zagotavlja strokovni razvoj za svoje člane (CIPFA, SOLACE, 2006).

upravljanju oseb javnega prava – Code of Practice for the Governance of State Bodies (Walsh, 1987).

Irski kodeks (ang. *Code of Practice for the Governance of State Bodies*) (Department of Public Expenditure and Reform Ireland, 2016) uporablja za izkazovanje skladnosti načela Cadburyjeve metode (spoštuj ali pojasni). Poleg področij, ki so vsebovana v kodeksu Združenega kraljestva, ureja še:

- razmerja s parlamentom, ministrom in pristojnim ministrstvom (nadzorna vloga pristojnega ministrstva, postopki nabave, pridobitev premoženja in odtujitev odvečnega premoženja, ocena kapitalskih naložb itd.),
- prejemke in nadomestila (plače in druge prihodke predsednikov in članov upravnih odborov, potovanja in uradne zabave) ter
- kakovosten servis za stranke.

Kodeks zagotavlja okvir za uporabo najboljše prakse korporativnega upravljanja za gospodarske in negospodarske osebe javnega prava.

Čprav kodeksa, ki bi celovito urejal korporativno upravljanje oseb javnega prava (kot na primer irski kodeks), v Sloveniji nimamo, obstaja kodeks, ki posega na področje javnega sektorja. To je kodeks korporativnega upravljanja za »javne« družbe oziroma natančneje za družbe s kapitalsko naložbo države. Ni pa to še urejeno na področju pravnih oseb v ustanoviteljstvu občin.

6 Sklepna razprava in zaključek

Na koncu prispevka lahko ugotovimo, da bo treba za doseganje ciljev trajnostnega razvoja tudi na področju lokalne varnosti urediti vprašanje dobrega javnega upravljanja. Pri tem je mogoče uporabiti ESG kriterije, ki v praksi upravljanja družb uspešno zaznavajo škodljive vplive na okolje, zaposlene, človekove pravice, zdravje ljudi itd. ter razvijajo mehanizme za nadzor nefinančnih tveganj, kot so koruptivna, neintegritetna, neetična oziroma druga protipravna ravnanja. Na podlagi pozitivnih izkušenj uporabe samoregulacijskih dokumentov za izboljšanje prakse korporativnega upravljanja (kodeksov upravljanja) bi bilo smiselno razmisliti o podobnih aktih tudi na ravni upravljanja lokalnih skupnosti, če ne na ravni celotnega javnega sektorja (Primec, 2021). Pomembno je poudariti, da tako kot poročanje o

nefinančnih informacijah prispeva k bolj transparentnemu delovanju družb in zagotavlja pomembne informacije za njihove deležnike, velja enako tudi za lokalne skupnosti. Ne nazadnje ne smemo pozabiti ključnega dejstva, da s tem, ko bi občinski funkcionarji razmišljali o tveganjih, povezanih z varnostjo v lokalni skupnosti in doseganjem trajnostnih ciljev, bi se s tveganji tudi soočili. Prav to pa bi jim dalo možnost, da bi se nanje predhodno pripravili in sprejeli ustrezne varnostne ukrepe, s katerimi bi lahko uspešno obvladovali prihodnje negotove situacije, ki jih v aktualnih razmerah (klimatske spremembe, energetska kriza, vojna v Ukrajini) žal ni malo.

Kodekse upravljanja kot priporočila dobre prakse je zato treba v prvi vrsti razumeti kot pomoč občinskim funkcionarjem pri upravljanju varnostnih tveganj v lokalni skupnosti v povezavi z doseganjem trajnostnih ciljev in ne kot dodatno obveznost.

Literatura

- Association of British Insurers (ABI). (2001). *Guidelines on responsible investment disclosure*. https://www.ivis.co.uk/media/5893/abi_rid_guidelines.pdf
- CIPFA, SOLACE. (2006). *Good governance in local government: A framework, consultation draft*. [https://moderngov.dover.gov.uk/Data/Governance%20Committee/20060925/Agenda/\\$Agenda04_AppendixA.doc.pdf](https://moderngov.dover.gov.uk/Data/Governance%20Committee/20060925/Agenda/$Agenda04_AppendixA.doc.pdf)
- Coleman, J. S. (1988). »Social Capital in the Creation of Human Capital«. *American Journal of Sociology*, 94, 95–120.
- Department of Public Expenditure and Reform Ireland. (2016). *Code of Practice for the Governance of State Bodies*. <https://www.gov.ie/en/publication/0918ef-code-of-practice-for-the-governance-of-state-bodies/>
- Direktiva 2014/95/EU Evropskega parlamenta in sveta z dne 22. oktobra 2014 o spremembi Direktive 2013/34/EU glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin. (2014). *Uradni list Evropske unije*, (L 330).
- Holder, M. (2019). *Global sustainable investing assets surged to \$30 trillion in 2018*. GreenBiz. <https://www.greenbiz.com/article/global-sustainable-investing-assets-surged-30-trillion-2018>
- Paces, M. A. (2021). Will the EU taxonomy regulation promote sustainable corporate governance? *Sustainability*, 13(21), 2316. <https://doi.org/10.3390/su132112316>
- Primec, A. (2021). Kodeksi upravljanja kot instrument za še uspešnejše upravljanje javnih zavodov? V M. Kocbek (ur.), *47. Dnevi slovenskih pravnikov, 14. in 15. oktober 2021, Portorož* (str. 1085–1098). Lexpera, GV založba.
- Ryan, C. M. in Chew, Ng. (2000). Public sector corporate governance disclosures: An examination of annual reporting practices in Queensland. *Australian Journal of Public Administration*, 59(2), 11–23.
- Spanhove, J. in Verhoest, K. (2007). *Corporate governance vs. government governance: translation or adaptation?: Paper for the ELASM 4th Workshop Corporate Governance, Brussels, 2007*. <https://lirias.kuleuven.be/retrieve/4720>

- The Committee on the Financial Aspects of Corporate Governance. (1992). *The Cadbury Report*.
<http://cadbury.cjbs.archios.info/report>,
- United Nations. (n. d.). *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*.
<https://sdgs.un.org/2030agenda>
- Walsh, B. M. (1987). Commercial state-sponsored bodies. *The Irish Banking Review*, 26–37.
<https://researchrepository.ucd.ie/handle/10197/1563>
- Zakon o lokalni samoupravi (ZLS-UPB2). (2007, 2008, 2009, 2010, 2012, 2015, 2016). *Uradni list RS*, (94/08, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12, 14/15, 76/16).

